

Beleid omtrent het gebruik maken van hulpmiddelen bij Cito- toetsen

Besluit:

1. Alle Cito-lovs toetsen, entreetoetsen en Cito-eindtoets worden afgenomen conform de richtlijnen van Cito, zoals beschreven in de handleidingen. Alleen de compenserende of ondersteunende hulpmiddelen, zoals beschreven in de handleiding van betreffende toets zijn toegestaan.
2. SKBO erkent het feit dat kinderen die gediagnosticeerd zijn, door hun stoornis belemmerd kunnen worden in het optimaal presteren op een toets. Toch achten wij de validiteit van de toetsresultaten op basis van de normeringen, van groter belang.
3. Desalniettemin zal SKBO naar relevante instanties uit blijven dragen dat normeringen meer dan nu rekening dienen te houden met een gediagnosticeerde stoornis van het kind.

Uit eerder beleid

(dd. 20101110):

Intern toezicht tussen- en eindopbrengsten.

Om te komen tot uniformiteit binnen SKBO en afstemming met het inspectietoezicht, de volgende afspraken:

- **T.b.v. de tussenopbrengsten:**

Alle scholen nemen voor de groepen 3 t/m 8 minimaal de volgende (M en E) toetsen af:
(het gaat hierbij om de meest recente versie van de toets!)

- Rekenen en Wiskunde.
- Begrijpend lezen.
- DMT.
- Spelling.

Met de volgende afspraken:

- De toetsen worden afgenomen in de kalendermaand, zoals aangegeven in de toetskalender Cito / toetshandleiding.
- Toetsen worden afgenomen conform de aanwijzingen in de handleiding.
- Alle leerlingen nemen deel aan het maken van deze toetsen.
- Daar waar kinderen met een eigen leerlijn (ontwikkelingsperspectief) de toets van deze versie op een ander niveau maakt, wordt de score van deze leerling wel meegerekend met de gemiddelde vaardigheidsscore van de groep. Dit betekent dat aantal leerlingen in de groep en aantal deelnemers altijd gelijk is.
- Leidend voor de verantwoording zijn de gemiddelde vaardigheidsscores per leerjaar.
- Voor de inspectiebeoordeling van de tussenopbrengsten gelden de volgende afnamen:
 - DMT (of LTT) groep 3 en groep 4.
 - Begrijpend lezen groep 6.
 - Rekenen en Wiskunde groep 4 en 6Waarbij geldt, dat minimaal 3 van de 5 momenten boven de ondergrens moeten scoren om de beoordeling 'voldoende' te krijgen voor de tussenopbrengsten.
- Deze resultaten van boven genoemde vier toetsen zijn ook onderwerp van analyse en ambitie in het groepsontwikkelingsplan.

Toelichtingen.

Inleiding:

Uitgaande van het feit dat kinderen met een gediagnosticeerde leerstoornis recht hebben op compenserende maatregelen, ligt bij scholen de vraag welke compenserende hulpmiddelen ingezet mogen worden bij Cito-toetsen.

Onze opdracht was om te achterhalen wat de mening van Cito en inspectie is over het gebruikmaken van hulpmiddelen bij de toetsen.

Hieronder wordt de mening van Cito en inspectie vermeld. Het is dan ook echt alleen deze mening die we vermelden. Onze eigen mening staat in dit stuk niet vermeld.

Doelstelling notitie:

In deze beleidsnotitie wordt aangegeven welke hulpmiddelen door zowel inspectie als Cito toegestaan worden en wat de mogelijke alternatieven zijn. Binnen deze beschreven kaders is er echter voor de scholen geen ruimte om eigen afwegingen te maken.

Uitgangspunten van beleid:

In deze paragraaf worden de volgende uitgangspunten gehanteerd, te weten:

- De leerling met een gediagnosticeerde leerstoornis moet een eerlijke kans krijgen bij de toets.
- De leerstoornis moet zo min mogelijk een belemmerende factor zijn bij de afname.
- De toetsafname van de leerling met een gediagnosticeerde leerstoornis moet zo min mogelijk afwijken van zijn onderwijsleersituaties.

3

Vanuit Cito en inspectie is het volgende van belang:

Het standpunt van de inspectie met betrekking tot hulpmiddelen:

De toetsen moeten volgens de richtlijnen, vermeld in de handleiding van Cito, worden afgenomen. Alleen als expliciet in de handleiding wordt vermeld dat hulpmiddelen zijn toegestaan, gaat de inspectie hiermee akkoord. Ook als bij de toets hulpmiddelen door Cito worden geleverd, is het toegestaan deze te gebruiken.

Het standpunt van de inspectie met betrekking tot 'Toetsen voor speciale leerlingen':

Het is de inspectie bekend dat het Cito toetsen ontwikkelt voor leerlingen in het SBO. Deze toetsen zijn eveneens geschikt voor zorgleerlingen in het reguliere basisonderwijs. De inspectie is dan ook positief over het gebruik van deze toetsen bij zorgleerlingen in het reguliere basisonderwijs.

Zie bijlage 1 voor toelichting 'toetsen voor speciale leerlingen'.

Het standpunt van Cito met betrekking tot hulpmiddelen:

Leerlingen met een dyslexieverklaring mogen bij alle Cito toetsen gebruik maken van een gesproken

versie met uitzondering van de toets Begrijpend Lezen. Als alternatief voor toets Begrijpend Lezen, adviseert Cito om bij dyslectische leerlingen de toets Begrijpend Luisteren af te nemen. Op macroniveau meet je dezelfde vaardigheid met toetsen die specifiek een beroep doen op de vaardigheid om gesproken teksten te begrijpen. Het heeft dus geen zin om begrijpend lezen voor te lezen, ook niet met een voorleesprogramma. Beter is om toets Luisteren af te nemen, deze toets doet een beroep op dezelfde achterliggende begripsvaardigheden.

Wij weten dat leerlingen met dyslexie veelal gesproken teksten - via daispeler of met een tekst-naar-spraak-programma - gebruiken ter ondersteuning van het lezen. Het is bekend dat dergelijke ondersteuning het lezen van teksten vergemakkelijkt. Wat echter niet bekend is, is wat een toetsuitslag betekent die is behaald met een toets begrijpend lezen die is voorgelezen. Een voorbeeld: stel dat twee leerlingen exact dezelfde uitslag behalen op de toets Begrijpend lezen. Bij de een is die toets echter voorgelezen, terwijl bij de ander de tekst zelf heeft gelezen. Het is dan maar de vraag of we dan kunnen zeggen dat beide leerlingen even goed kunnen Begrijpend lezen. En het is helemaal de vraag of beide leerlingen dezelfde onderwijsbehoefte hebben op het gebied van begrijpend lezen.

Bij toets Rekenen en wiskunde wordt uitdrukkelijk vermeld dat er geen hulpmiddelen zoals blokjes, tafelkaarten, zakrekenmachines e.d. gebruikt mogen worden. Ook een klassikale getallenlijn en getallenrijen in de vorm van kaartjes mogen niet zichtbaar zijn voor de leerlingen. Wanneer er leerlingen zijn die bij deze taken een zakrekenmachine of tafelkaart zouden gebruiken, heeft dat gevolgen voor de interpretaties van de scores en beantwoorden de toetsen niet meer aan hun doel. We weten dan niet in hoeverre leerlingen die deze hulpmiddelen gebruiken zelf relaties tussen getallen kunnen leggen en in hoeverre ze zelf bewerkingen kunnen uitvoeren. De scores die zij behalen zijn dan niet meer vergelijkbaar met de scores van de normgroep en de betekenis van hun score komt dan ook niet overeen met die van alle andere toetsdeelnemers. Ook zijn er bepalingen vastgesteld omtrent het gebruik van kladpapier. (zie handleiding; dit kan per leerjaar verschillen.)

Zie bijlagen 2 en 3 voor 'Hulpmiddelen voor dyslectische leerlingen' en voor 'Aangepaste versies eindtoets'.

Vertaling van de standpunten van Cito en Inspectie naar concreet handelen:

- De toets moet afgenomen worden volgens bepalingen uit handleiding.(hulpmiddelen mogen niet gebruikt worden.)
- Ondersteunende voorleesprogramma's als Claread mogen ingezet worden voor leerlingen met een dyslexieverklaring, bij cito toetsen met uitzondering van toets Begrijpend lezen.
- Zelf voorlezen van toetsen mag niet vanwege intonatie en kans op voorzegen.
- Bij de afname van digitale toetsen wordt ook gebruik gemaakt van auditieve ondersteuning met uitzondering van toets Begrijpend lezen.
- In plaats van cito Begrijpend lezen kan er voor gekozen worden om toets Begrijpend Luisteren af te nemen.
- Voor zorgleerlingen is er de mogelijkheid om de 'toets voor speciale leerlingen' af te nemen.

Eindconclusie:

Wat betreft het werken met hulpmiddelen bij de Cito toetsen zijn we heel erg gebonden aan de mening van Cito.

Van de inspectie moet de afname precies volgens de handleiding gedaan worden.

Wanneer dit niet wordt gedaan, zijn de scores niet valide.

Dit heeft niet alleen gevolgen voor de kinderen individueel maar ook voor de school.

Geen twee leerlingen zijn gelijk. Waar de één met sprongen door de leerstof heen gaat, gaat de ander stap voor stap. Om de ontwikkeling van deze leerlingen goed te volgen, introduceert Cito in het schooljaar 2010/2011 voor het eerst afgestemde toetsen voor speciale leerlingen, voor wie de 'sprong' in de stof af en toe even te groot is. Het zijn toetsen voor de leerstofgebieden Begrijpend lezen, Spelling en Rekenen-Wiskunde. De toetsen zijn bestemd voor leerlingen die functioneren op het niveau van groep 3 tot en met groep 5 van het basisonderwijs. Er zijn zowel papieren als digitale toetsen. In schooljaar 2011/2012 volgen de toetsen voor het niveau van groep 6 t/m 8.

Voor wie zijn de toetsen?

Deze toetsen zijn voor leerlingen in het speciaal onderwijs (SO) en speciaal basisonderwijs (SBO). U kunt de toetsen bovendien gebruiken voor de zorgleerlingen in het reguliere basisonderwijs, zoals de leerlingen met een vertraagde ontwikkeling, een beperkte aandachtsspanne of een grote behoefte aan structuur. Ook voor specifieke doelgroepen als zml-leerlingen en blinde en slechtziende leerlingen, komen op termijn toetsen beschikbaar die afgestemd zijn op de behoefte van deze leerlingen.

Van hink-stap-sprong naar hink-stap-stap

De ene leerling gaat met een hink-stap-sprong door de lesstof. De ander heeft iets meer tijd nodig. Op een aantal punten zijn de toetsen aangepast aan het niveau van leerlingen in het speciaal (basis) onderwijs en de zorgleerlingen in het regulier onderwijs. Lees meer over deze aanpassingen in de folder Toetsen voor speciale leerlingen. Deze aanpassingen gaan niet ten koste van de vergelijkbaarheid van de resultaten met de reguliere toetsen en de onderliggende vaardigheden. Scholen en ouders willen immers graag antwoord op de vraag hoe een kind presteert in vergelijking met een gemiddeld kind. De vergelijkbaarheid staat dus voorop.

Functioneringsniveaus

Bij de toetsen van het Cito Volgsysteem voor het primair onderwijs (LOVS) krijgen scholen en ouders te maken met de scores A tot en met E of I tot en met V. Deze scores laten zien hoe een leerling presteert ten opzichte van leeftijdgenoten. Voor leerlingen die zich langzamer ontwikkelen dan gemiddeld, geeft het vermelden van hun functioneringsniveau meer informatie. Deze niveaus geven aan met welke gemiddelde leerling in het reguliere basisonderwijs de vaardigheid van de getoetste leerling te vergelijken is. In het Computerprogramma LOVS is de mogelijkheid opgenomen om het functioneringsniveau van de leerling te vermelden op het alternatief leerlingrapport en het alternatief groepsprofiel, dus in plaats van de normering A tot en met E of I tot en met V.

Toetsen per leerstofgebied

Per leerstofgebied komt er één leerkrachtmap uit met de toetsen voor speciale leerlingen voor de functioneringsniveaus groep 3 tot en met groep 5:

Bijlage 2 Hulpmateriaal voor dyslectische leerlingen

Bij de toetsen van het Cito Leerling- en onderwijsvolgsysteem (LOVS) is divers hulpmateriaal beschikbaar voor dyslectische leerlingen. Hieronder vindt u een overzicht.

Eindtoets Basisonderwijs en Entreetoets

Voor dyslectische leerlingen die een dyslexieverklaring hebben, is een gesproken versie van de opgavenboekjes beschikbaar op cd of daisy-cd. De gesproken versie wordt door de leerlingen individueel gebruikt. Om de rest van de klas niet te storen, moet de leerling de toets afgezonderd van de overige leerlingen maken of een koptelefoon gebruiken.

Voor dyslexie verdachte leerlingen bieden de zwart/wit-versie of de vergrote versie van de opgavenboekjes enige hulp. De gedachte daarachter is dat de leerling niet door de vele kleuren wordt afgeleid. Bovendien bevordert de vergrote weergave de woordherkenning.

Ook kunnen dyslectische leerlingen extra tijd krijgen om de toets te maken.

De leerkracht bepaalt dan zelf hoeveel.

LVOS-toetsen

In tegenstelling tot de gesproken versie bij de Eindtoets Basisonderwijs en de Entreetoets, zijn er geen gesproken versies van de LOVS-toetsen. Bij een aantal toetsen, bijvoorbeeld Technisch en Begrijpend lezen, is dit een bewuste keuze omdat het kunnen lezen van schriftelijk materiaal onderdeel is van de te toetsen vaardigheid en er alternatieve mogelijkheden zijn voor dyslectische leerlingen (begrijpend luisteren in plaats van begrijpend lezen). Bij andere toetsen, bijvoorbeeld Rekenen-Wiskunde, is auditieve ondersteuning wel mogelijk.

7

Taal en lezen

Veelgebruikte LOVS-toetsen op het gebied van taal en lezen zijn de toetsen Technisch lezen, Begrijpend lezen, Luisteren, Spelling en Woordenschat.

Vanzelfsprekend is er geen gesproken versie van de LOVS-toetsen op het gebied van technisch lezen (DMT, AVI en Technisch lezen/Leestechniek & Leestempo). Bij deze toetsen gaat het er immers om de technische leesvaardigheid van kinderen in kaart te brengen: kunnen de kinderen geschreven tekst op een juiste manier ontsleutelen? De instructies bij deze toetsen worden wel gesproken, maar de woorden of de tekst zelf moeten door het kind gelezen worden.

Ook bij Begrijpend lezen is er bewust voor gekozen geen gesproken versie van de toets uit te brengen. Het doel van deze toets is vaststellen hoe goed kinderen geschreven tekst kunnen begrijpen. Dyslectische leerlingen kunnen eventueel de toetsen op het gebied van (begrijpend) luisteren maken als alternatief. Tussen de toetsen Begrijpend lezen en Luisteren zijn namelijk veel overeenkomsten, vooral als het gaat om vaardigheden zoals het afleiden en integreren van informatie uit een tekst. In beide toetsen komen het kunnen benoemen van de hoofdgedachte of de bedoeling van de tekst aan de orde. Alleen gebeurt dit bij de toetsen Luisteren aan de hand van gesproken, (veelal) authentieke teksten die specifiek toegesneden zijn op het in kaart brengen van de begripsvaardigheid van gesproken materiaal.

Bij de toetsen Spelling is sprake van woorddictees, zinsdictees en – bij de nieuwe toetsen – van meerkeuzevragen gericht op het identificeren van spellingfouten. Bij de nieuwe toetsen wordt op

basis van de score op een startmodule gekozen voor een eenvoudigere of moeilijkere vervolgmodule.

Deze moeilijkere vervolgmodule bestaat voor groep 4 en 5 uit meerkeuzevragen die door de leerlingen zelf gelezen moeten worden. De leerkracht kan er ook voor kiezen alle leerlingen of bepaalde leerlingen, zoals dyslectische leerlingen, los van hun score op de startmodule het makkelijkere vervolg voor te leggen waarbij zij niet geconfronteerd worden met geschreven materiaal. Vanaf groep 6 is dit niet meer mogelijk omdat beide vervolgmodes dan volledig uit meerkeuzevragen bestaan.

De LOVS-toetsen Woordenschat worden op dit moment vernieuwd. Bij de nieuwe toetsen voor groep 3 moet de leerling het juiste plaatje bij een mondeling aangeboden woord aanstrepen. Vanaf groep 4 bestaan de toetsen uit korte meerkeuzeopgaven die in ieder geval in groep 4 door de leerkracht – indien nodig – kunnen worden voorgelezen.

Rekenen-Wiskunde

Bij de toetsen Rekenen-Wiskunde gaat het om het in kaart brengen van de rekenvaardigheid. Hierbij wordt de gebruikte taal bewust zo eenvoudig mogelijk gehouden. De afnamen in groep 3 en medio groep 4 worden klassikaal geleid waarbij de leerkracht de opgaveteksten opleest. Bij de afname eind groep 4 leest de leerkracht de opgaveteksten van het eerste deel op; bij het tweede deel staan de teksten in het opgavenboekje. De leerlingen kunnen deze teksten zelf lezen, maar de leerkracht kan er voor kiezen deze teksten voor te lezen. Vanaf groep 5 lezen de leerlingen de opgaveteksten zelf. Als de toetsen digitaal worden afgenomen is daarbij auditieve ondersteuning mogelijk (voor alle groepen).

Cito heeft nauw contact met het Masterplan Dyslexie. Mochten er in de toekomst richtlijnen ten aanzien van (toets)materiaal voor dyslectici worden geformuleerd, dan zal Cito daar waar mogelijk op inspelen.

Screeningsinstrument Beginnende geletterdheid en Dyslexie

Cito en het Expertisecentrum Nederlands hebben in opdracht van het Masterplan Dyslexie een Screeningsinstrument Beginnende geletterdheid voor groep 2 en 3 en een Screeningsinstrument Dyslexie voor groep 4 t/m 8 ontwikkeld. Met het Screeningsinstrument Beginnende geletterdheid kunt u leerlingen met een risico op leesproblemen vroegtijdig opsporen. Het Screeningsinstrument Beginnende geletterdheid bestaat uit een digitale, adaptieve toets voor het meten van fonologisch bewustzijn, een digitale toets voor receptieve letterkennis (begin groep 2 t/m begin groep 3) en een papieren toets voor productieve letterkennis (medio en eind groep 3). Fonologisch bewustzijn en letterkennis zijn de beste voorspellers voor de leesvaardigheid: een trage ontwikkeling wijst op een verhoogd risico op het ontwikkelen van leesproblemen.

Het Screeningsinstrument Dyslexie bestaat uit een digitale, adaptieve toets voor het meten van de spellingvaardigheid en 8 woordleeskaarten voor technisch lezen. Door de toetsen van het Screeningsinstrument Dyslexie voor te leggen aan leerlingen die (zeer) zwak zijn in technisch lezen en/of spellen komt u leerlingen op het spoor die mogelijk dyslectisch zijn. Deze leerlingen kunt u vervolgens doorverwijzen naar de zorg waar, indien van toepassing, de diagnose dyslexie kan worden gesteld en behandeling kan plaatsvinden. Bij de doorverwijzing kunt u gebruikmaken van het handzame leerlingdossier dat na afname van het Screeningsinstrument Dyslexie beschikbaar is. Dit dossier geeft een samenvatting van de lees- en spellingprestaties van een leerling en een onderbouwing van het vermoeden van dyslexie.

bijlage 3 Aanpassingen Cito-eindtoets

Aangepaste versies van de Eindtoets Versie opgavenboekje	Vorm	Voor wie
Gesproken versie	Cd's	Dyslectische leerlingen met een dyslexieverklaring Leerlingen met NLD*
Vergrote versie	A3 formaat	Dyslectische leerlingen met een dyslexieverklaring Dyslectische leerlingen zonder dyslexieverklaring Slechtziende leerlingen Leerlingen met NLD*
Zwart-wit versie A4 formaat	A4 formaat	Kleurenblinde leerlingen
Braille-versie (op aanvraag)	Brailleband en digitaal	Blinde leerlingen

* Als bij een leerling officieel NLD is vastgesteld, kan een vergrote versie en/of een gesproken versie van de Eindtoets worden aangevraagd.

NLD is de Engelstalige afkorting voor 'Nonverbal Learning Disorder' (soms ook Nonverbal Learning Disabilities). Vrij vertaald betekent dit: 'Niet Verbale Leerstoornis'.

Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat sommige leerlingen met NLD gebaat zijn met mondelinge informatieoverdracht. Daarom kan er dus ook voor leerlingen met NLD de gesproken versie worden besteld.

M.b.t. Dyscalculie:

Er zijn geen aangepaste versies van de Eindtoets voor leerlingen met dyscalculie beschikbaar. Bij dyscalculie is er sprake van een rekenstoornis. Rekenstoornissen blijken zeer verschillend van aard te zijn. Dat is wel logisch: het kunnen rekenen is afhankelijk van zeer uiteenlopende vaardigheden zoals:

- Tellen
- Begrip van getallen en het getalsysteem
- Kennis van en inzicht in het uitvoeren van rekenhandelingen

Vertalen van een probleemsituatie naar rekenhandelingen. Daarnaast doet rekenen een beroep op allerlei cognitieve vaardigheden die niet specifiek zijn voor het rekenen zoals leesvaardigheid en algemeen probleemoplossende vaardigheden. Bovendien doet rekenen een duidelijk appèl op het geheugen. In tegenstelling tot dyslexie lijken rekenstoornissen zelden alleen voor te komen. Vaak is er ook sprake van bijvoorbeeld een taalstoornis, een geheugenstoornis, een rijpingsstoornis, een aandachtsstoornis of een visueel-ruimtelijke stoornis.

Er kan wel (zij het beperkt) op enkele manieren ingespeeld worden op dyscalculie:

- Leerlingen met dyscalculie mogen evenals dyslectische leerlingen extra tijd gebruiken voor het

maken van de rekentaken. Wij realiseren ons overigens dat slechts een beperkt aantal leerlingen met dyscalculie daarbij gebaat is.

- Er is een speciale editie van de Eindtoets voor leerlingen van groep 8 die over vrijwel de hele linie een leerachterstand hebben van tenminste 1½ jaar. Deze zogenoemde Niveautoets biedt voor een aantal leerlingen met onder meer ernstige rekenproblemen misschien een oplossing.

In een aantal situaties moeten we berekeningen uit het hoofd uitvoeren of snel een schatting van de uitkomst maken. Dit doet zich bijvoorbeeld voor als we door een winkelstraat lopen en in de etalage van een winkel een trui zien hangen die 39,95 kostte, maar nu met 25% korting te koop is. In die situatie zullen we snel uit het hoofd uitrekenen hoeveel we nu voor die trui moeten betalen. In andere situaties kunnen we gebruik maken van uitrekenpapier om bijvoorbeeld tussenuitkomsten of een geleerde procedure toe te passen en in weer andere situaties gebruiken we een zakrekenmachine om berekeningen te maken.

Met de toetsen van de Eindtoets gaan we na in hoeverre leerlingen in de genoemde situaties rekenproblemen kunnen oplossen. In de ene situatie (de 2e rekentaak bij de Eindtoets) lossen de leerlingen rekenproblemen op uit het hoofd, zonder dat ze daarbij hulpmiddelen gebruiken of tussenuitkomsten noteren. In de andere situatie (de 1e en de 3e rekentaak bij de Eindtoets) mogen ze wel tussenuitkomsten noteren of via een standaardalgoritme tot de oplossing komen. Bij de rekentaken van de Eindtoets moeten de leerlingen in beide situaties relaties leggen tussen getallen en zelf bewerkingen uitvoeren. De uitslag van de toets geeft aan hoe vaardig de leerlingen daarin zijn. Wanneer er leerlingen zijn die bij deze taken een zakrekenmachine of tafelkaart zouden gebruiken, heeft dat gevolgen voor de interpretaties van de scores en beantwoorden de toetsen niet meer aan hun doel. We weten dan niet in hoeverre leerlingen die deze hulpmiddelen gebruiken zelf relaties tussen getallen kunnen leggen en in hoeverre ze zelf bewerkingen kunnen uitvoeren. De scores die zij behalen zijn dan niet meer vergelijkbaar met de scores van de normgroep en de betekenis van hun scores komt dan ook niet overeen met die van alle andere toetsdeelnemers. Met ingang van 2007 is er in het Opgavenboekje Extra bij de Eindtoets overigens een taak 'Rekenen met de zakrekenmachine' opgenomen. Door de resultaten op deze taak te vergelijken met de score op de reguliere rekentaken kan de leerkracht zicht krijgen op mogelijke discrepanties tussen rekenopgaven waarbij leerlingen zelf berekeningen moeten maken en rekenopgaven waarbij de zakrekenmachine kan worden gebruikt. Wellicht zijn daarmee ook een aantal leerlingen met dyslexie gebaat. Cito overweegt of een dergelijke taak in de toekomst ook deel uit zal gaan maken van de reguliere Eindtoets.

Tot slot:

In principe doen alle leerlingen in groep 8 mee aan de afname van de Eindtoets. Een uitzondering op deze regel vormen: (allochtone) leerlingen die aan het begin van groep 8 vier jaar of korter in Nederland zijn en die het Nederlands onvoldoende beheersen om de opgaven goed te kunnen lezen; leerlingen die naar verwachting naar het (voortgezet) speciaal onderwijs of naar het praktijkonderwijs gaan. U kunt ervoor kiezen de leerlingen uit deze twee groepen niet deel te laten nemen aan de Eindtoets.

Voor leerlingen die in aanmerking komen voor het leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) is de Eindtoets tamelijk moeilijk, maar de toets kan door deze leerlingen wel gemaakt worden. Bovendien is voor deze leerlingen de Niveautoets beschikbaar.